

**BBTE, Színház és Film Kar,
Magyar Színházi Intézet**

Színművészet szak, alapképzés

KÖTELEZŐ FELVÉTELI REPERTOÁR

2024

FIGYELEM! A *monológok* kiválasztása és előadása feltételezi a *teljes darab* ismeretét és előzetes elolvasását. Röviden el kell tudni helyezni a monológot az illető darabban, illetve jellemezni kell a *szereplőt és a helyzetet*, amelyben a monológ elhangzik.

Kérjük, figyelmesen tanulmányozzák át részletes felvételi kiírásunkat is! Felhívjuk figyelmüket, hogy a felvételi repertoárnak a kötelező szövegek mellett *szabadon választott szövegeket* is kell tartalmazni!

VERSEK

A versenyrepertoár a következőkből áll:

a. legalább 10 (tíz) vers, amelyből **3 (három)** verset az alábbi listából kell választani, a fennmaradó legalább 7-et (*különböző stílusú és jellegű, magyar vagy világirodalmi művek körül kiválasztva, a fordító megjelölésével*) pedig szabadon. A 3 kötelező verset a következő listáról kell kiválasztani: Balassi Bálint: *Hogy Júliára talál, így köszöne neki*; Csokonai Vitéz Mihály: *Szegény Zsuzsi, a táborozáskor*; Petőfi Sándor: *Szeptember végén*; Ady Endre: *Emlékezés egy nyár-éjszakára*; József Attila: *Mama*; Radnóti Miklós: *Sem emlék, sem varázslat*; Salamon Ernő: *Egyszerű szerelmes ének*; Áprily Lajos: *Március*; Weöres Sándor: *Vásár*; Varró Dániel: *Metró*.

1. Balassi Bálint: HOGY JÚLIÁRA TALÁLA, ÍGY KÖSZÖNE NEKI

Ez világ sem kell már nékem
Nálad nélkül, szép szerelmem,
Ki állasz most énmellettem;
Egészséggel, édes lelkem!

Én bús szívem vidámsága,
Lelkem édes kívánsága,
Te vagy minden boldogsága,
Véled Isten áldomása.

Én drágalátos palotám,
Jó illatú, piros rózsám,
Gyönyörű szép kis violám,
Élj sokáig, szép Juliám!

Feltámada napom fénye,
Szemüldök fekete széne,
Két szemem világos fénye,
Élj, élj, életem reménye!

Szerelmedben meggyúlt szívem
Csak tégedet óhajt lelkem,
Én szívem, lelkem, szerelmem,
Idvöz légy, én fejedelmem!

Juliámra hogy találék,
Örömemben így köszénék,
Térdet-fejet néki hajték,
Kin ő csak elmosolyodék.

2. Csokonai Vitéz Mihály: SZEGÉNY ZSUZSI, A TÁBOROZÁSKOR

Estve jött a parancsolat
Viola-szín pecsét alatt,
Egy szép tavaszi éjszakán
Zörgettek Jancsim ablakán.

Éppen akkor vált el tőlem,
Vígán álmodott felőlem,
Kedvére pihent ágyában,
Engem ölelvén álmában:

Mikor bús trombitaszóra
Úlni kellett mindjárt lóra,
Elindulván a törökre;
Jaj! talán elvált örökre!

Sírva mentem kvártélyáig
S onnan a kertek aljáig.
Indult nyelvem bús nótára,
Árva gerlice módjára.

Csákóját könnyel öntöztem,
Gyász pántlikám rákötöztem;
Tíz rózsát hinték lovára,
Százannyi csókot magára.

A lelkem is sírt belőlem,
Mikor búcsút veve tőlem:
"Isten hozzád!" többet nem szólt,
Nyakamba borúlt s megcsókolt.

3. Petőfi Sándor: SZEPTEMBER VÉGÉN

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takará el a bérci tetőt.
Még ifju szivemben a lángsugarú nyár
S még benne virít az egész kikelet,
De íme sötét hajam őszbe vegyül már,
A tél dere már megüté fejemet.

Elhull a virág, eliramlik az élet...
Úlj, hitvesem, úlj az ölembe ide!
Ki most fejedet kebelemre tevéd le,
Holnap nem omolsz-e sírom fölibe?
Oh mondd: ha előbb halok el, tetemimre
Könnyezve borítasz-e szemfödelet?
S rábírhat-e majdan egy ifju szerelme,
Hogy elhagyod érte az én nevemet?

Ha eldobod egykor az özvegyi fátyolt,
Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
Én feljövök érte a síri világból
Az éj közepén, s oda leviszem azt,
Letörlni véle könnyűimet érted,
Ki könnyeden elfeledéd hivedet,
S e szív sebeit bekötözni, ki téged
Még akkor is, ott is, örökre szeret!

4. Ady Endre: EMLÉKEZÉS EGY NYÁR-ÉJSZAKÁRA

Az Égből dühödt angyal dobolt
Riadót a szomoru Földre,
Legalább száz ifjú bomolt,
Legalább száz csillag lehullott,
Legalább száz párta omolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt,
Kigyúladt öreg méhesünk,
Legszebb csikónk a lábát törte,
Álmomban élő volt a holt,
Jó kutyánk, Burkus, elveszett
S Mária szolgálónk, a néma,
Hirtelen hars nótákat dalolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Csörtettek bátran a senkik
És meglapult az igaz ember
S a kényes rabló is rabolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Tudtuk, hogy az ember esendő
S nagyon adós a szeretettel:
Hiába, mégis furcsa volt
Fordulása élt s volt világnak.
Csúfolódóbb sohse volt a Hold:
Sohse volt még kisebb az ember,
Mint azon az éjszaka volt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Az iszonyúság a lelkekre
Kaján örömmel ráhajolt,
Minden emberbe beköltözött
Minden ősének titkos sorsa,
Véres, szörnyű lakodalomba
Részegen indult a Gondolat,
Az Ember büszke legénye,
Ki, íme, senki béna volt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Azt hittem, akkor azt hittem,
Valamely elhanyagolt Isten
Életre kap s halálba visz
S, íme, mindmostanig itt élek
Akként, amaz éjszaka kivé tett
S Isten-várón emlékezem
Egy világot elsüllyesztő
Rettenetes éjszakára:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.

5. József Attila: MAMA

Már egy hete csak a mamára
gondolok mindig, meg-megállva.
Nyikorgó kosárral ölében,
ment a padlásra, ment serényen.

Én még őszinte ember voltam,
ordítottam, toporzékoltam.
Hagyja a dagadt ruhát másra.
Engem vigyen föl a padlásra.

Csak ment és teregetett némán,
nem szidott, nem is nézett énrám
s a ruhák fényesen, suhogva,
keringtek, szálltak a magosba.

Nem nyafognék, de most már késő,
most látom, milyen óriás ő -
szürke haja lebben az égen,
kékítőt old az ég vizében.

6. Radnóti Miklós: SEM EMLÉK, SEM VARÁZSLAT

Eddig úgy ült szívemben a sok, rejtett harag,
mint alma magházában a négerbarna mag,
és tudtam, hogy egy angyal kísér, kezében kard van,
mögöttem jár, vigyáz rám s megvéd, ha kell, a bajban.
De aki egyszer egy vad hajnalon arra ébred,
hogy minden összeomlott s elindul mint kísértet,
kis holmiját elhagyja s jóformán meztelen,
annak szép, könnyüléptű szívében megterem
az érett és tűnődő kevészavú alázat,
az másról szól, ha lázad, nem önnön érdekéről,
az már egy messzefénylő szabad jövő felé tör.

Semmim se volt s nem is lesz immár sosem nekem,
merengj el hát egy percre e gazdag életen;
szívemben nincs harag már, bosszú nem érdekel,
a világ újraépül, - s bár tiltják énekem,
az új falak tövében felhangzik majd szavam;
magamban élem át már mindazt, mi hátravan,
nem nézek vissza többé s tudom, nem véd meg engem
sem emlék, sem varázslat, - baljós a menny felettem;
ha megpillantsz, barátom, fordulj el és legyints.
Hol azelőtt az angyal állt a karddal, -
talán most senki sincs.

7. Salamon Ernő: EGYSZERŰ SZERELMES ÉNEK

Úgy szeretném szerelmedet
meghálálni, de nem lehet,
se csillagot, se kenyeret,
nem felelhetek meg veled.

Csak pocsolját, nem kútvizet
kap száraz szád, szomjas szived.
Nem ragyogás a szerelem,
árnyék vagyok a szemedben.

A szobánkba nem süt a nap,
de sülnek a durva szavak.
Nem én mondom, ne higgy nekem,
oly könnyen elkeseredem.

Sülnek a süket éjszakák,
felsír az ajk, megszúr az ág,
az óra áll, perc nem telik,
megfúl az ember reggelig.

Sokat ríkatlak kis madár,
de Te ne sírj, mert sírni kár,
Te csak repülj, Te csak örülj,
kis ér fölött, nagy ág körül.

Kicsit várni tanítalak,
nem így ígértem, az igaz,
szegény asszonnyá tettelek,
pedig nagyon szerettelek.

Ez még a dér, ez még a fagy,
de nő a mag a föld alatt,
s az én kedvesem ajakát
édesíti majd a nap s virág.

8. Áprily Lajos: MÁRCIUS

A nap tüze, látod,
a fürge diákat
a hegyre kicsalta: a csúcsra kiállt.
Csengve, nevetve
kibuggyan a kedve
s egy ős evoét a fénybe kiált.

Régi, kiszáradt
tó vize árad,
néma kutakban a víz kibuzog.
Zeng a picinyke
szénfejű cinke
víg dithyrambusa: dactilusok.

Selymit a barka
már kitakarta,
sárga virágját bontja a som.
Fut, fut az áram
a déli sugárban
s hőkken a hó a hideg havason.

Barna patakja
napra kacagva
a lomha Marosba csengve siet.
Zeng a csatorna,
zeng a hegy orma,
s zeng – ugye zeng, ugye zeng a szived?

9. Weöres Sándor: VÁSÁR

I.

Olcsó az alma,
Itt van halomba,
Aki veszi, meg is eszi,
Olcsó az alma!

II.

Kis trombitát vegyenek,
Pirosat, fehéret,
Lilát, sárgát, kéket!
Mézesbábot vegyenek,
Tükrös-szívet, szépet!

III.

Fut a kutya-szán, kutya-szán,
Szalad igazán, igazán,
Köszörüs vagyok én,
Kutya-szánon futok én.

IV.

Van-e csizma eladó,
Hóba-sárba mindig jó?
Van kis csizma eladó, szép varrás a szárán,
Hogyha ilyet hordanék, bizony sose bánám.

Van-e ködmön eladó,

Szélbe-fagyba mindig jó?

Van kis ködmön eladó, szép hímzés a vállán,
Hogyha ilyet hordanék, bizony sose bánám.

V.

Érkezik a vándorcirkusz,
Hoznak elefántot,
Tarka bohóc vezeti,
Füsti Pisti követi,
Ilyet sose látott.

VI.

Sátor alól kikiáltó szétnéz:
"Itt látható a nagyhírű bűvész!
A lábával karikázik,
A kezével citerázik,
Az orrával orgonázik,
A fülével figurázik,
A szemével gurgulázik,
A szájával vacsorázik!"

VII.

Jó márc a cseberben,
Csuprom telemertem.
Tele van a csuprom,
Idd már, ki ne fusson.

10. Varró Dániel: METRÓ

Hát elkapott ma, kiscicám,
az ellenőr a metrón.
Nem volt érvényes matricám,
kívánom, bárha lett vón.

Leszállított – az alagút
most énelőttem ásít,
s eljutnom több mint bonyolult
a kívánt állomásig.

S míg kattog egyre távolabb
haladva lent a metró,
halkan kattog a bőr alatt
az ember szíve dettó.

Ó, bár ne kéne lógnia,
föladva minden elvét!
Ez itt egy allegória,
ha nem tűnt volna fel még.

Hisz látod, éppen így megyek
hogy földerítsem, úgy ám,
felszín alatti énedet
a lélek mélyvasútján.

De megvívnam bár érted, ó,
én héroszok tusáját,
nem jutok el hozzád a szó
szűk labirintusán át.

S a vágy metróján, hol az ok
zord ellenőre szétcsap,
mint potyautas utazok,
azt kell hogy mondjam, én csak.

Mert nincsen matricám, se más,
jegy, bérlet, bármi érvény,
a benned rejlő állomást
hogy egyszer is elérném.

S meglelve benned messzi, tág,
mély állomások mását,
meghallanám a bőrön át
a szíved kattogását.

PRÓZA – kötelező szöveg

b. 2 elbeszélés, amelyek közül az egyik (Örkény István: *Jellempróba*) kötelező, a másik a jelölt által a magyar vagy a világirodalomból szabadon választott.

Örkény István: Jellempróba

A kerekcs kútnál szálltam ki az autóból, mert onnan már csak száz lépés volt a gyárkapu. A gyárat hegyek vették körül, a hegyeken szőlők, erdők, irtások; az irtásokon magasfeszültségű távvezeték.

Vidéken a gyárat is kutya őrzi, mint a krumpliföldeket. Láttomra azonnal dühbe gurult a kutya, habzó szájjal, kivicsorgó fogakkal, vonítva rohant ki a kapus fülkéjéből. Félúton megállt, és fejét félrebillentve, kiszemelte azt a helyet, ahol majd belém harap.

Engem puli már megharapott, méghozzá barátom pulija, tiszta faj. Megálltam, és mérlegeltem, vajon hogy harap egy idegen puli, egy ilyen korcs, keverék fajzat, melynek csak kisebbik fele puli: a nagyobbik vérszomj, sértődöttség, álnokság és üldözési vágy. Néztem a pulit, s meghátráltam.

Visszaültem az autóba. Amikor kiszálltam, jött a puli. Farkcsóválva jött, rogyant térdekkal.

Rajongva nézett rám. Láttá, hogy autóm van: fölnyújtotta fejét, hogy vakarjam meg.

Megvakartam a fülét.

– Korrupt féreg – gondoltam magamban.

– Korrupt féreg – gondolta a puli.

MONOLÓGOK LÁNYOKNAK

c. **minimum 2 monológ**, amelyek közül az egyik szabadon választható, a második kötelező, a következő listákról (*Megjegyzés:* az I. szakaszban, a rostavizsgán, a jelölt versek és elbeszélések listájáról mutat be műveket, a II. szakaszban pedig a min. 2 monológ bemutatására kerül sor.)

- Euripidész: *Médeia* (ford. Rakovszky Zsuzsa) – Médeia monológja: „Kijöttem hozzátok, nehogy gőgösnek tartsatok...”

MÉDEIA

Kijöttem hozzátok, nehogy
gőgösnek tartsatok. Idegen vagyok itt,
és úgy illik, hogy én, a vendég,
alkalmazkodjam a helybéliek
szokásaihoz, mert nem lenne szép, ha
makacs szeszélyekkel gyötörném azokat,
akik befogadtak. Csak egyre kérlek:
legyetek elnézők velem! Olyan váratlanul
szakadt rám ez a baj, hogy összetört a szívem,
szeretnék meghalni, mert kín nekem az élet,
mióta megtudtam, hogy az, aki
nekem olyan sokat – mindent jelentett,
a férjem – hogy milyen hitvány, utolsó
mocskos gazember...
Nincs még egy eleven és eszes lény, amelyiknek
olyan rossz sorsa lenne, mint nekünk,
nőknek! Előbb férjet kell, hogy szerezzünk,
tenger pénzért, aki – s ez a nagyobb baj!
ettől fogva úr a testünk fölött!
Egész sorsunk ettől függ: hogy vajon
jó férjet kapunk-e, vagy rosszat?
A válás szégyen a nőre, s még a szobánkba
bezárkózni előlük sincs jogunk.
Mindent, amit lánykorunkban szerettünk,
el kell felejtenünk, másként kell élnünk,
más szokások és törvények szerint.
Pedig otthon egy lánynak sem tanítják,
hogyan járjon a férje kedvében – valósággal
jósnővé kell lennünk, hogy eltaláljuk.
Hogyha mégis sikerül, ha a férjünk
elégedett, és nem érezteti velünk, hogy
nehezen viseli a házasság igáját,
– úgy irigylésre méltó az életünk! Ha nem,
úgy jobb volna meghalni.
Könnyű a férfiaknak! Ha nekik elégük van
az otthonukból, fogják magukat

és elmennek: mindig akad barát vagy ismerős, aki vigasztalja őket!
De mi – nekünk nincs másunk rajtuk kívül!
A férfiak azt mondják, jó nekünk,
otthon ülünk, amíg ők háborúznak,
biztonságban vagyunk. Üres beszéd!
Inkább háromszor harcolnék, mint hogy egyszer szüljek!
De mindez rátok nem érvényes annyira,
mint rám. Ti itthon vagytok
ebben a városban, itt áll apátok háza,
itt barátok között, nyugodtan éltek.
Míg énnekem, szegény, hazátlan nőnek,
senkim sincs, csak a férjem, aki idegen földről
hurcolt ide, mint hadizsákmányt,
és most gyalázatosan elárult!
Nincsen anyám, nincsen testvérem, nincsen
egyetlen rokonom sem, aki megoltalmazna!
Titőletek nem kérek mást, csak egyet:
Ha valahogy megtalálnám a módját,
hogyan megtoroljam a férjemen ezt a sértést,
meg azon is, aki hozzáadta a lányát,
s a lányon is – kérlek, hallgassatok!
Hisz tudjátok, mi nők, milyen gyávák vagyunk
különben: a harcot látni se bírjuk,
de ha mint nőt, mint feleséget bántanak meg
minket – nincs nálunk irgalmatlanabb!

- **Szophoklész: *Antigoné* (ford. Trencsényi-Waldapfel Imre) – Antigoné monológja: „Ó sírom, nászszobám, te föld odvába vájt örök tanyám...”**

ANTIGONÉ

Ó sírom, nászszobám, te föld odvába vájt
Örök tanyám, immár elindulok feléd,
S szerettem felé, mert Perszephassa már
Legtöbbjüket halott népébe vette fel.
Közjük most utolsónak megyek magam,
Pedig lett volna még az élethez jogom.
Megyek tehát, s számomra egy remény maradt:
Hogy kedvesen fogadnak ott apám s anyám,
S kedves testvérem kedvesen fogadsz te is,
Hiszen mikor meghaltatok, saját kezem
Megmosdatott, s adott rátok halotti díszet,
S a sír fölött áldoztam is, Polüneikész,
Azt is, mit szenvedek, teértesz szenvedem,
Bár az, ki józan, csak helyesli tettemet.
Hiszen lett volna bár a gyermekem halott,
Vagy volna férjemé az oszló holttetem,
A várossal talán nem szállok szembe én.
Miféle törvény kényszerít ezt mondanom?
Hiszen férjem helyett másik férjem lehet,
S ha elvesztettem, más férjemtől gyermekem,
De hogyha Hádész rejti már apám s anyám,
Már nem születhet testvérem többé soha.
Ez volt a törvény, mely mindenki más fölé
Téged helyez, de bűnnek tartja ezt Kreón,
Testvérem, s vakmerő gonosznak engemet.
Most megragad kezemnél fogva, s elszakít
Az élettől, mely náaszt ígért, már nem fogok
Hitvest ölelni és táplálni gyermeket,
Kifosztva mindenből, barátatlan megyek
Tovább, s bár élek még, a holtak odva vár.
Az istenek melyik törvényét hágtam át?
Hogy nézzek már az istenekre én, szegény?
Szövetségést ugyan kibem remélhetek,
Ha így jutalmazták meg jámborságomat?
Ha mégis istenek szemében így helyes,
A szenvedésben ismerem fel vétkeket.
Ha meg nem én, de itt ezek vétkeztek, úgy
Csak azt szenvedjék, mit rám mértek jogtalan!

- **W. Shakespeare: *A tél meséje (Téli rege)* (ford. Várady Szabolcs) – Hermione monológja: “Mivel többet nem mondhatok, csak azt, hogy tagadom a vádat...”**

Mivel többet nem mondhatok, csak azt,
 Hogy tagadom a vádat,
 Kevés a haszna, hogyha kijelentem:
 „Ártatlan vagyok.” Tisztességemet
 Hamisságnak bélyegzik, bárhog is
 Hangoztatom. De ha az istenek fenn
 Megmériкetteinket (és tudom: meg),
 Nem kétlem, hogy a hamis vád pirul majd
 Az ártatlanság előtt, és a túrés
 Előtt a zsarnokság reszketni fog.
 Uram, te jól tudod (bár úgy teszel,
 Mintha nem tudnád): életem a múltban
 Oly szűzi volt, oly tiszta és igaz,
 Mint amilyen szomorú most;
 A színpad nem termett búsabbat még, hogy a nézők
 Könnyét kicsalja. Mert hát nézzetek rám:
 Királyi ágy és trón részese, lánya
 Egy nagy királynak, anyja szépreményű
 Kis hercegnek, itt állok szavalva
 Életemért és becsülete mért akárkinek.
 Mondd csak meg, uram,
 Igaz lelkedre: mielőtt Polixenes
 Az udvarodba jött, ugye szerettél,
 S ugye megérdemeltem? És azóta
 Milyen hallatlan bűnt követtem el,
 Hogy itt kell állnom?
 (...)

Nem vallhatok be mást,
 Mint amiben – talán – hibás vagyok.
 Polixenest, akivel itt te vádolsz,
 Bevallom, hogy szerettem: úgy szerettem,
 Ahogy kijárt neki; ahogy olyan hölgy,
 Mint én, szerethet; mi több, úgy szerettem,
 Ahogy te magad kívántad: különben
 Engedetlen vagyok, s hálátlan is
 Hozzád s barátodhoz, kinek szíve,
 Mióta csak beszélni megtanult,
 Piciny korától, így mondta nekem,
 Önként tiéd.

- **W. Shakespeare: *Romeo és Júlia* (ford. Kosztolányi Dezső) – Júlia monológja: „Isten veled. Ó, látlak-e megint?...” (4. felvonás, 3. szín)**

JÚLIA

Isten veled. Ó, látlak-e megint?
Hűs borzalom cikázik ereimben.
Majd megfagyasztja életem melegjét:
Tán hívjam őket bátorítani?
Dadus! De mit tehet? Bús jelenésem
Csak enmagamnak kell lejátszani.
Jer, kisüveg!
És hogyha nem hat ez a keverék -
S a gróffal összeházasítanak majd?
Nem - ez nem engedi - *te* csak heverj itt!
Tőrét maga elé teszi
És hogyha méreg ez, mit a barát
Cselből adott nekem, megölni engem,
Hogy ez a nász szégyent ne hozzon órá,
Mert Romeóval összeesketett már?
Félek, hogy így van: és még sincs így, érzem.
Megannyiszor kipróbált, jámbor ember,
Hesseljük el a rút gyanút magunktól.
És hogyha majd a sírba lenn leszek,
S fölocsudom, mielőtt Romeo jön,
Megmenteni? Ez az iszonytató!
És hogyha megfojt az a kriptabolt,
Minek pállott szájába lég se jár,
S megfulladok és Romeóm se lát meg?
És hogyha élek, nem megeshetik,
Hogy borzadózva a haláltól-éjtől,
E rémletes és iszonyú tanyán,
E kriptaboltban, e vén-vén odúban,
Hol százak óta fekszenek halomban
Az őseimnek porló csontjai,
S rémes Tybalt, ki most került a földbe,
Levedzik a leplébe, s mint beszélük,
Kísértetek járnak ki éji órán -
Jajjaj nekem - nem eshetik meg itt, hogy
Későbbben érzek föl, bűdös szagok közt,
Sikolyt hallok, mitől az agy megőrül,
Mint amikor mandragórát szakítanak?
És hogyha ébredek, nem bomlok-e meg
Csömörletes, viszolygó rettenettől?
Nem játszom-e vázakkal tébolyultan?
Nem tépem-e lepléből csonka bátyám?
S egy ősapám csontjával, mint afféle
Bunkóval nem loccsantom-e fejem szét? -
Ni, látom, itt a bátyám szelleme,
Romeót keresi, aki a testét
Kardjára tűzte: - állj, Tybalt, megállj!
Jövök, Romeo! Ezt reád köszöntöm. (*Kihörpinti a kisüveget, s ágyára veti magát*)

- **Molière: *Tartuffe* (ford. Vas István) – Dorine monológja: „Meglátja majd, hogy az anyán túltett fia ...” (1 felvonás, 2. jelenet)**

Meglátja majd, hogy az anyán túltett fia.

S akkor lesz igazán csodálkozni oka.
 A forrongásokat bölcsességgel kiállta
 S készen állt mindig a király szolgálatára.
 De amióta így Tartuffe-ért odavan,
 Csúnyán megváltozott: buta, gyámoltalan.
 Testvérnek nevezi, s nem drágább a családjá,
 Sem anyja, hitvese, sem saját fia, lánya.
 Már senki másra, csak rá bízta titkait,
 Az pedig okosan megszabja tetteit.
 Becézi, öleli, gyöngédség fogja őt el.
 És úgy bánik vele, akár egy szeretővel.
 Az asztalnál is ő kapja a főhelyet,
 S akkor örül az úr, ha eszik hat helyett.
 Jó falatokat itt már nem kap senki úgyse,
 S ha felbőfög, az úr így szól: “Isten segítse!”
 Szóval, bolondja lett, Tartuffe a hős neki,
 Mindig idézi őt, mindig dicsőíti,
 Csodatétel neki minden köznapi tette,
 És ha Tartuffe beszél, minden szó szent előtte.
 Az pedig persze jó bolondját ismeri
 S úgy elszédíti őt, hogy az már mesteri:
 Álszentséggel egész vagyont szed ki belőle
 S mindannyiunknak ő lett a bírója, őre.
 De nemcsak ő, hanem az a csibész lakáj,
 Az is jön és nekünk erkölcsöt prédikál,
 Vadul leckéztet és szabadon szertehányhat
 Rúzszt és szépségtapaszt, kenőcsöt, pántlikákat.
 Az imakönyvben is talált egy keszkenőt
 Multkor s dühöngve széttépte szemünk előtt
 S azt mondta, iszonyú vétek így összehozni
 A szentséget meg azt, ami sátáni holmi.

- **P. Csehov: *Sirály* (ford. Makai Imre) – Nyina monológja: „Miért mondta, hogy megcsókolja a lábam nyomát?...” (4. felvonás)**

Miért mondta, hogy megcsókolja a lábam nyomát? Hisz engem meg kellene ölni. *(Az asztalra hajtja a fejét)* Úgy elgyötrődtem! Pihenni kéne... pihenni. *(Felemeli fejét)* Én sirály vagyok... De nem! Színész nő vagyok. No, igen! *(Meghallja Arkagyina és Trigorin nevetését, fülel, aztán a bal ajtóhoz szalad, és bekukucskál a kulcslyukon)* Ő is itt van... *(Visszamegy Trepljovhoz)* Hát igen... Jól van, no... Igen... Ő nem hitt a színházban, mindig kinevette az ábrándjaimat, úgyhogy lassanként én is elvesztettem a hitemet és a bátorságomat... Aztán jöttek a szerelem gondjai, a féltékenység, az örökös remegés a kicsiért... Kicsinyes lettem, jelentéktelen, értelmetlenül játszottam... Nem tudtam, hova tegyem a kezemet, nem tudtam állni a színpadon, nem voltam ura a hangomnak. Maga nem tudja megérteni, milyen állapot, amikor a színész érzi, hogy förtelmesen játszik. Én sirály vagyok. Nem, nem az... Emlékszik, lelőtte azt a sirályt? Véletlenül jött egy ember, meglátta és unalmában elpusztította... Egy kis elbeszélés témája... De nem erről van szó... *(Megdörzsöli a homlokát)* Mit is akartam?... A színházról beszéltem. Most már nem úgy vagyok velem... Most már igazi színész nő vagyok, élvezettel, elragadtatással játszom, megmámorosodom a színpadon, és csodaszépnek érzem magam. És most, amióta itt lakom, folyton csak járkálok, barangolok, gondolkozom, gondolkozom, és érzem, hogy napról napra gyarapszik a lelki erőm... És most már tudom, értem, Kosztya, hogy a mi pályánkon - mindegy: akár a színpadon játszunk, akár írunk - nem a hírnév, nem a ragyogás a fő, nem az, amiről én ábrándozom, hanem az, hogy tudjunk túrni. Tudd viselni a keresztedet, és higgy! Én hiszek, és már nem fáj úgy, és ha hivatásomra gondolok, már nem félek az élettől.

- **Tennessee Williams: *A vágy villamosa* (ford. Czímer József) – Blanche monológja: „Fiú volt, egy fiatal fiú, én pedig még egész fiatal lány...” (6. kép)**

Fiú volt, egy fiatal fiú, én pedig még egészen fiatal lány. Tizenhat évesen jutottam el a nagy felfedezéshez – a szerelemhez. Egyszerre és egész lényemmel. Mintha hirtelen vakító fényt dobtak volna valamire, ami addig félhomályos volt, így láttam egyszerre a világot. De nem volt szerencsém. Becsaptak. Volt valami... másféleség a fiúban, valami ideges, valami férfiatlanul lágy, noha egyáltalán nem nézett ki nőiesen- mégis- az a dolog ott volt benne... Segítségért jött hozzám. Ezt én nem tudtam. Nem jöttem rá semmire, csak a házasságunk után, mikor megszöktünk, és már vissza is jöttünk, és csak azt tudtam, hogy valamilyen rejtélyes okból kudarcot vallottam vele, nem voltam képes megadni neki azt a segítséget, amelyre szüksége volt, de beszélni nem tudott róla! Futóhomokban állt, belém kapaszkodott – de én nem húztam ki, magam is csúsztam vele lefelé! Nem vettem észre. Csak azt tudtam, hogy kibíratatlanul szeretem, de sem rajta, sem magamon nem vagyok képes segíteni. Aztán rájöttem. A lehető legrosszabb módon. Váratlanul beléptem egy szobába, amelyet üresnek gondoltam – de nem volt üres, ketten voltak benne... a fiú, akihez feleségül mentem, és egy idősebb férfi, aki már évek óta az ő barátja volt... – Azután úgy tettünk, mintha nem derült volna ki semmi. Igen, hármásban kiautóztunk a Moon Lake-kaszinóhoz, tökrészezen, és neveltünk egész úton. – A Varsoviaóra táncoltunk! Egyszer csak tánc közben a fiú, akihez feleségül mentem, elmenekült tőlem és kirohant a kaszinóból. Pár pillanattal később- egy lövés! – Kirohantam- mindenki! - mindenki kirohant, és körülfogták azt a szörnyűséget a tó partján! Én nem tudtam odajutni a tömegtől. Valaki karon ragadott: „Ne menjen oda! Jöjjön vissza! Ne akarja látni!” Látni? Mit lássak? Aztán hangokat hallottam: „Allan! Allan! A Grey fiú!” Szájbalötte magát- úgy, hogy... hátul teljesen szétment a feje! – Azért volt, mert- a parketten- nem tudtam uralkodni magamon- hirtelen azt mondtam: „Láttam! Tudom! Undorodom tőled...” És akkor az a fényező, ami kigyulladt a világ fölött, újra kialudt, és azóta egy pillanatig sem volt soha nagyobb világosság, mint itt ez a – konyha- ez a mécses...

- **C. Goldoni: *Bugrisok* (ford. Magyarosi Gizella) – Felice monológja: “Teremtettézní én istudok...” (3. felvonás, 2. szín)**

FELICE Teremtettézní én is tudok. Mire véljem ezt a hangot? Talán a szemétdombról szedtél föl? Nem vagyok a cseléded. Való egy finom hölgygel így beszélni? A feleséged vagyok; kérdőre vonni jogod van, de sértegetni nem hagyom magam. Én megadom neked a tiszteletet, de viszont is elvárom. Mióta a férjem vagy, ilyen hangon még nem beszéltél velem. Mi ez a fenyegetőzés? Mi ez a teremtettézés? Mi az, hogy kezet emelsz rám? Engem akarsz megfenyegetni? Egy tisztességes asszonyt? Tán csak nem az urak bősítettek így fel? Ők javasolták, hogy így kell bánni velem? Tőlük tanultad ezt a számárságot?... Ha úriember vagy, viselkedj tisztességesen, figyelmeztess a hibámra, de ne gorombáskodj itt nekem, ne fenyegetőzz, ne teremtettézz, és válogasd meg a szavaidat! Megértetted, Canciano? És uralkodj magadon, ha tőlem elvárod.

MONOLÓGOK FIÚKNAK

- c. **minimum 2 monológ**, amelyek közül az egyik szabadon választható, a második kötelező, a következő listákról (Megjegyzés: az I. szakaszban, a rostavizsgán, a jelölt versek és elbeszélések listájáról mutat be műveket, a II. szakaszban pedig a min. 2 monológ bemutatására kerül sor.)

- **Szophoklész: *Antigoné* (ford. Trencsényi-Waldapfel Imre) – Kreón monológja: „Jó férfiak, nagy megrázkódtatás után...”**

Jó férfiak, nagy megrázkódtatás után
A várost újra talpra állni engedik
Az istenek. S én szolgát küldtem
értetek,
Hogy hozzám jöjjetek, de csak ti, senki
más,
Mivel tudom, míg Láiosz trónszéke
állt,
Ti tiszteltétek őt, utána Oidipuszt,
S bár elbukott, hűségesek maradtatok,
Tanácsotokkal támogatva két fiát.
De most, hogy íme ők a kettős sors
alatt,
De egy napon s egymásra törve estek
el,
Szégyenletes sebbel, mit testvérkéz
ütött,
Az elbukottakról a vérrokon jogán
Rám szállt minden hatalmuk, és
enyém a trón.
De egy-egy emberről bizony mindig
nehéz
Kitudni, lelkében mi gondolat lakik,
Míg nem mutatja meg törvény s
uralkodás.
Ki egy egész város felett uralkodik,
S nem tart ki, bár az elhatározása jó,
Ha nyelvére a rettegés fékét veti,
Mindig hitványnak tartottam s tartom
ma is.
És azt, ki bármi jó barátot többre tart
Saját hazájánál, becsülni nem tudom.
Mert én, a mindent látó Zeusz legyen
tanúm,
Nem hallgatok, ha látom, hogy
leselkedik
Romlás a polgárokra üdv helyett, s aki
A város ellenségének mutatkozik,

Az én barátom nem lehet, mivel
tudom,
A város ment meg minket is; hajója
míg
Békén halad, barátunk lesz, amennyi
kell.
Hazánkat ily elvekkel én nagygyá
teszem,
S ezekkel egy töről szakadt parancsom
is,
Mit most az Oidipusz-fiakra hirdetek.
Ezért a városért harcolt Eteoklész,
Míg hősi fegyverét forgatva elbukott,
S én végtisztességét megadni
rendelem,
Mint illik és a hős halottaknak kijár.
De Polüneikészt, bár egy test, egy vér
vele,
Mivel hazája és az ősi istenek
Ellen hozott hadat, míg számkivetve
volt,
S vár fokára lángot vetni készen állt
S a testvér vérének inni s úzni mint rabot,
Hát városszerte meghirdetni
rendelem,
Hogy eltemetni s megsiratni sem
szabad,
De hagyni kell, heverjen ott a póre
test
Kutyák s a dögmadarak undok
zsákmányaként.
Így tartom én helyesnek, s míg én itt
vagyok,
A jók jutalma bűnös kézre nem kerül,
S ki jó szívvel van városunk: hazánk
íránt,
Azt életében s holtában megtiszttelem.

- **W. Shakespeare: *Szentivánéji álom* (ford. Nádasdy Ádám) – Tompor monológja: „Mikor az én végszavam jön, szóljanak és én belépek.” (4. felvonás, 1. szín)**

Mikor az én végszavam jön, szóljanak és én belépek. A következő az lesz, hogy "Ó, szép Pyramusz". *(Ásít)* Hahó! Tetőfi Peti! Sipák, a fújtatójavító! Lavór, a bádogos! Kórász! Te jó Isten! Ezek meglógtak, és engem itt hagytak aludni. Egészen ritkaálomban volt részem. Olyan... vízió volt, hogy annak a mikéntjét elme föl nem foghatja. Az ember szamarat csinálna magából, ha megpróbálná előadni. Azt álmodtam, hogy... -- hát azt nem lehet elmondani. Azt álmodtam, hogy én... - és hogy volt nekem... – de hát csak a bolond próbálná meg összehordani, hogy mim volt nekem álmomban. Olyat még emberi szem nem hallott, fül nem látott, kéz nem ízlelt, nyelv nem gondolt, és szív el nem beszélhet, amelyet én álmodtam. Megmondom a Tetőfi Petinek, írjon egy balladát ebből az álomból: az lesz a címe, hogy „Tompok Álma”, és olyan magasröptű lesz, hogy nem lesz semmi teteje; majd eléneklem a darab vége felé a herceg előtt. Esetleg, hogy kecsesebb legyen a dolog, a lány halálánál fogom énekelni. *(E)*

- **W. Shakespeare: *Hamlet, dán királyfi* (ford. Arany János) – Hamlet monológja: „Lenni vagy nem lenni: az itt a kérdés...” (3. felvonás, 1. szín)**

Lenni vagy nem lenni: az itt a kérdés.

Akkor nemesb-e a lélek, ha tűri

Balsorsa minden nyűgét s nyilait;

Vagy ha kiszáll tenger fájdalomja ellen,

S fegyvert ragadva véget vet neki?

Meghalni – elszunnyadni – semmi több;

S egy álom által elvégezni mind

A szív keservét, a test eredendő,

Természetes rázkódtatásait:

Oly cél, minőt óhajthat a kegyes.

Meghalni – elszunnyadni – és alunni!

Talán álmodni: ez a bökkenő;

Mert hogy mi álmok jönnek a halálban,

Ha majd leráztuk mind e földi bajt,

Ez visszadöbbsent. E meggondolás az,

Mi a nyomort oly hosszan élteti:

Mert ki viselné a kor gúny-csapásait,

Zsarnok bosszúját, gőgös ember dölyfét,

Útált szerelme kínját, pör-halasztást,

A hivatalnak packázásait,

S mind a rugást, mellyel méltatlanok

Bántalmazzák a tűrő érdemet:

Ha nyúgalomba küldhetné magát

Egy puszta tőrrel? – Ki hordaná e terheket,

Izzadva, nyögve élte fáradalmin,

Ha rettegésünk egy halál utáni

Valamitől – a nem ismert tartomány,

Melyből nem tér meg utazó – le nem

Lohasztja kedvünk, inkább tűrni a

Jelen gonoszt, mint ismeretlenek

Felé sietni? – Ekképp az öntudat

Belőlünk mind gyávát csinál,

S az elszántság természetes színét

A gondolat halványra betegíti;

Ily kétkedés által sok nagyszerű,

Fontos merény kifordul medriből

S elveszti »tett« nevét. – De csöndesen!

A szép Ophelia jó.

- Molière: *Tartuffe* (ford. Vas István) – Orgon monológja: „Ahogy megláttam őt – ha úgy állna előtted...” (1. felvonás, 5. jelenet)

Ahogy megláttam őt – ha úgy állna előtted,
 Úgy éreznéd te is, hogy meg kell őt szeretned.
 Eljött naponta a templomba jámborul
 S láttam – mellettem állt – térdre hogyan borul.
 Őt nézte az egész gyülekezet azonnal,
 Mert úgy imádkozott, olyan nagy buzgalommal,
 Hol sóhajtott, hol a két karját tárta szét
 És csókolgatta a templom kövezetét.
 Ha indultam, előbb a kapuhoz kiment és
 Ott nyújtotta felém a szenteltvíz-medencét.
 Inasa, aki őt mindenben követi,
 Tudtomra adta, hogy semmije sincs neki.
 Segítettem, de őt elfogta a szerénység
 S visszakínálta az adomány fele részét.
 “A fele is elég – azt mondta –, ennyi sok,
 Szánalmára uram, én méltatlan vagyok.”
 S amikor látta, hogy nem veszem vissza mégsem,
 A szegények között szétosztotta előttem.
 És végül is az ég házába hozta őt,
 Azóta van, hogy a sorsunk is kedvezőbb.
 Ő mindenre figyel s főleg a feleségem
 Érdeklő az én jó hírem érdekében.
 Mindig megmondja, hogy ki vetett rá szemet:
 Soha nem én vagyok, ő a féltékenyebb.
 El sem hinnéd, hová ragadja őt a szent hév,
 Egy apróság miatt látnád csak töredelmét!
 Kis semmiségeket bűnné nagyítva lát,
 A multkoriban is vádolta önmagát,
 Hogy térdre állva és imába elmerülve
 Bolhát fogott magán – s haragjában megölte.

- **Molière: A fősvény (ford. Illyés Gyula) – Harpagon monológja: „Tolvaj! Tolvaj! Gyilkos! Haramia! Törvényt! Igazságot, igazságos ég!” (4. felvonás, 7. jelenet)**

(hajadonfőtt a kert felől jön tolvajt kiabálva) Tolvaj! Tolvaj! Gyilkos! Haramia! Törvényt! Igazságot, igazságos ég! Végem van, meggyilkoltak! Elmetszették a torkomat, ellopták a pénzemet! Ki lehetett? Hová lett? Hol van? Hova bújt? Hogy fogjam meg, mit csináljak? Merre fussak? Merre ne fussak? Igazán nincs ott? Nincs itt? Ki vagy? Megállj! *(Saját karját kapja el)* Vissza a pénzem, gazember! Hú, hisz ez én vagyok! Hol a fejem? Azt sem tudom, hol vagyok, ki vagyok, mit teszek. Jajjaj, szegény pénzem, édes pénzem, egyetlen jó barátom, elszakítottak tőlem! Elragadtak. Oda veled a támogatóm, a vigaszom, a boldogságom. Végem van, végem, nincs mit keresnem többé ezen a világon! Nem tudok én nálad nélkül élni. Befejeztetett, nem bírom tovább, meghalok, meghaltam, eltemettek. Senki sincs hát, aki föltámasztana azzal, hogy visszaadja szeretett pénzemet, vagy megmondaná, ki vette el? He, mit mondsz? Senki. Akárki mérte rám ezt a csapást, jól kikereste a percet. Épp azt az időt használta ki, amikor azzal az alávaló fiammal beszéltem. Gyerünk innen. Megyek a rendőrségre; kínpadra feszítetem az egész házat; a cselédeket, az inasokat, a fiamat, a lányomat, még önmagamat is. Mennyi nép együtt! Akire csak nézek, rögtön gyanús, mindegyikben külön-külön a tolvajomat látom. Hé, mit beszéltek ott? Hogy ki volt, aki meglopott? Micsoda lárma az odafönt? Ott van talán a tolvaj? Istenre kérem, ha tudtok valamit felőle, esedezve könyörgök, mondjátok meg. Igazán nem oda közétek bújt? Csak néznek, néznek rám, és pufognak a nevetéstől. Ki fog derülni, hogy részük van a lopásban - cinkosok. Rajta hamar, rendőrt, csendőrt, ügyészt, bírát, kízószerszámokat, akasztófát, hóhért! Mindenkit felköttetek, mindenkit, és ha nem lesz meg a pénzem, utoljára magamat kötöm fel!

- **Csehov: *Sirály* (ford. Makai Imre) – Trigorin monológja: „Ugyan, mi különlegesen szép van benne?...” (2. felvonás)**

Ugyan, mi különlegesen szép van benne? (*Órájára pillant*) Most mennem kell, írok. Bocsásson meg, nem érek rá... (*Nevet*) Ahogy mondani szokták, a legérzékenyebb tyúkszememre hágott, és máris kezdek izgulni, sőt egy kicsit bosszankodni is. Egyébként hát beszéljünk. Beszéljünk az én gyönyörű, derűs életemről... Nos, hol kezdjem? (*Némi gondolkodás után*) Vannak kényszerképzetek: az ember például éjjel-nappal folyton a holdra gondol. Nekem is van ilyen holdam. Éjjel-nappal egy rögeszme tart fogva: írnom kell, írnom kell, írnom... Alig fejezem be az egyik regényemet, máris írnom kell a másikat, aztán a harmadikat, a harmadik után meg a negyediket... Írok szakadatlanul, váltott pegazusokkal, másképp nem bírom. Hát mi gyönyörű és mi derűs van ebben, kérdelem én? Vad rohanás ez az élet! Most itt vagyok magával, izgatott vagyok, ugyanakkor minden pillanatban az jut eszembe, hogy vár egy befejezetlen kisregény. Látom például azt a felhőt. Olyan, akár a zongora. Azt gondolom: meg kell említenem valahol egy elbeszélésben, hogy elúszott fölöttem egy zongorához hasonló felhő. Vaníliavirág-szagot érzek. Mindjárt az agyamba vésem: émelvítő illat, özvegy virág, meg kell említenem egy nyári este leírásakor. Vadászok minden mondatára és szavára, a magaméra is, és sietek mielőbb bezárni ezeket a mondatokat és szavakat a magam irodalmi raktárába: hátha jó lesz valamire. Ha befejezem a munkát, szaladok a színházba vagy horgászni; szeretnék pihenni, mindent elfelejteni - de nem lehet: a fejemben máris ott pörög egy nehéz vasgolyó: az új téma máris húz az asztalhoz, és rohannom kell megint írni és írni. És így van ez mindig, de mindig, és nincs nyugtom saját magamtól, érzem, hogy emésztem a tulajdon életemet, hogy a legszebb virágok porát gyűjtöm ahhoz a mézhez, amelyet odadobok valakinek a vakvilágba, és közben letépem a virágokat is, és letaposom a tövüket. Hát nem örült vagyok én? Hát úgy bánnak énvelem a barátaim és ismerőseim, mint egy épeszű emberrel? "Mit írogat? Mivel fog megajándékozni bennünket?" Mindig egy és ugyanaz, egy és ugyanaz, és nekem úgy rémlik, az ismerősöknek ez a figyelme, dicsérete, elragadtatása mind csupa csalás, becsapnak, mint egy beteget; néha attól félek, hogy a hátam mögé lopóznak, megragadnak és örültek házába szállítanak, mint Popriscsint. Azokban az években pedig - legszebb ifjú éveimben -, amikor kezdtem, csupa merő gyötrem volt az írás. A kis író, kivált ha nincs szerencséje, esetlennek, ügyetlennek, fölöslegesnek látja magát, az idegei meg túlfeszülnek és elnyúznak; szüntelenül itt bolyong azok körül, akiknek van valami közük az irodalomhoz meg a művészethez, nem ismeri el, nem veszi észre senki, nem mer bátran és egyenesen az emberek szemébe nézni, akár a szenvedélyes játékos, akinek nincs pénze. Én nem láttam az olvasómat, de valahogy mindig barátságtalannak, bizalmatlannak képzeltem el. Félttem a közönségtől, és valahányszor egy-egy új darabomat kellett bemutatni, mindig azt éreztem, hogy a barnák ellenségesek, a szőkék meg hidegen közömbösek. Ó, de szörnyű ez! Micsoda gyötrem!

- **C. Goldoni: *Bugrisok* (ford. Magyarosi Gizella) – Lunardo monológja: „Igen, belátom én, hogy nincs mit tenni, ha egyszer ilyenek született.” (3. felvonás, 1, jelenet)**

LUNARDO Igen, belátom én, hogy nincs mit tenni, ha egyszer ilyenek született. Már hozzáedzettem a gyomromat; de amit most művelt, az több a soknál. Hírbe hozni egy jó házból való kislányt? Becsempészni a szerelmesét a házba? Rendben van, éppen őt szemeltem ki férjének, de mit tudhatott az asszony, hogyúgymondjam, a szándékaimról? Nem azt mondom, céloztam a dologra. De ha közben meggondolom? Vagy nem tudunk megegyezni? Elodázhattam volna a döntést hónapokig, évekig is. Ő meg beengedi nekem a házba? Álarcosan? Titokban? Kimódolja, hogy meglássák egymást? Összeereszti őket? Az én kislányommal? Ezzel az ártatlan kis galambfiókkal? Betelt a pohár: ezért megkapja a magáét, kerül, amibe kerül.

- **Háy János: A Gézagyerek – Géza monológja: „Megyek lefelé az utcán, papa. Megyek arra lefelé.” (1. rész, 5. jelenet)**

Megyek lefelé az utcán, papa. Megyek arra lefelé. A kutyák meg ugatnak. Ott van már a Banda Lajos bácsi, meg a Herda Pityu bácsi. Mondom nekik, hogy itt vagyok Lajos bácsi, hogy megyek én is dolgozni. Ahogy a papa is ment dolgozni, úgy. Ahogyan a többi emberek mennek, papa. Mert én nem vagyok hibás, papa. Én nem vagyok hibás. Én ilyen vagyok. Ez nem olyan, mint a betegség, papa. A mama azt mondta, hogy a papa arra várt, hogy majd elmúlik, ahogyan a kanyaró, ahogyan a piros foltok. Hogy egyszer azt mondhatja a papa, hogy a gyerek már nem hibás. De én nem vagyok hibás, papa, én nem, én ilyen vagyok. Megyek lefelé az utcán, ahogy a Lajos bácsi is dolgozni. A kutyák ugatnak, az a dolguk. A mama azt mondta, hogy a papa, úgy csinált, hogy ezt kinövi a gyerek, hogy azt mondta, hogy ne csináljad ezt gyerek, meg azt se csináljad gyerek, én meg nem tudtam nem azt csinálni, amit csináltam, mert én ilyen voltam, hogy azt kellett csinálnom. A papa meg mondta a mamának, hogy ne engedd, hogy olyan pofákat vágjon a gyerek, mintha bolond lenne, ne engedd, hogy azon a hangon röhögjön, mert akkor mindig olyan marad. Mondta a papa a mamának. A mama, meg hogy mit csináljon velem, azt mondta a mama. A papa meg, hogy a mamától vagyok ilyen, hogy még mindig nem nőttem ki. Már nem is vagyok iskolás se és még mindig nem nőttem ki. A papa mondta, hogy a mama miatt van az, mert már nekem meg kellett volna gyógyulnom, ha a mama nem engedne meg nekem mindent. És a papa kiabált a mamával, hogy ez mindig így marad. Aztán nem szólt senkihez. Nem mondta nekem, hogy gyere Géza, gyere el velem a fejtőbe. Csak elment. Elment a papa a fejtőbe. Minden reggel a fejtőbe. Megyek most papa, megyek le a buszhoz, papa. Én nem vagyok hibás, papa. Én elmentem volna a papával a fejtőbe később is, ha hívott volna a papa. Én elmentem volna, mert én nem vagyok hibás papa. Én ilyen vagyok. Ha nem lennék ilyen, nem én volnék a Géza, akkor nem, papa. Akkor nem az lennék a mamának, aki vagyok, akkor nem. Akkor én más lennék, nem a Géza, papa. Akkor én más...